

Borgarráð Reykjavíkur
Tjarnagötu 11
101 Reykjavík

Reykjavík, 2. maí 2025
USK25030005

Hér með sendist útskrift úr fundargerð umhverfis- og skipulagsráðs dags. 30. apríl 2025 varðandi eftirfarandi mál:

Aðalskipulag Reykjavíkur 2040 - Laugardalur, breytt landnotkun - Skilgreining samfélagsþjónustu við Reykjaveg

Laugardalur, breytt landnotkun - Skilgreining samfélagsþjónustu við Reykjaveg.

Samþykkt að auglýsa í samræmi við 3. mgr. 30. gr., sbr. 31 gr., sbr. 1 mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Fulltrúar Sjálfstæðisflokksins og Framsóknarflokksins sitja hjá við afgreiðslu málsins.
Vísað til borgarráðs.

Fulltrúar Sjálfstæðisflokksins leggja fram svohljóðandi bókun:

Ráðast þarf í viðgerðir og endurbætur á grunnskólunum í Laugardal: Langholtsskóla, Laugalækjarskóla og Laugarnesskóla. Vel ætti að vera unnt að ráðast í þær framkvæmdir í umræddum skólum án svo mikillar röskunar á skólastarfi, sem fyrirbyggjandi tillaga felur í sér, t.d. með notkun færanlegra skólastofa. Var sá kostur talinn vera vel raunhæfur árið 2022 þegar samkomulag náðist milli borgarinnar og foreldrafélaga skólanna um lausn á húsnæðisvanda þeirra samkvæmt svonefndri sviðsmynd 1. Nú hefur meirihluti borgarstjórnar hins vegar rofið það samkomulag og hyggst fara aðra leið, sem mætt hefur mikilli andstöðu meðal foreldra og annarra íbúa í Laugardal. Ljóst er að enn frekari fækkun bílastæða við Laugardalsvöll getur leitt til þess að vallargestir og hallargestir leggi bifreiðum sínum í ríkari mæli en þegar er raunin í nálægu íbúahverfi. Þá er ekki ljóst hvernig aðgengi fatlaðra og hreyfihamlaðra að Laugardalsvelli verður tryggt miðað við fyrirbyggjandi tillögu.

Glóey Helgudóttir Finnsdóttir
*Skrifstofa stjórnsýslu og gæða
Umhverfis- og skipulagssvið*

Fylgiskjöl: Aðalskipulag Reykjavíkur 2040 - Laugardalur, breytt landnotkun - Skilgreining samfélagsþjónustu við Reykjaveg, dags. apríl 2025.

Tillaga

Lögð fram sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga
nr. 123/2010

Efnisyfirlit

1. Inngangur.....	3
2. Markmið og megin forsendur aðalskipulagsbreytingar	4
3. Gildandi landnotkunarákvæði	6
4. Breytingar á landnotkun.....	7
5. Mat á umhverfisáhrifum.....	9
6. Samráðs- og kynningarferli.....	12
7. Umsagnar- og hagaðilar	12
8. Viðaukar.....	13

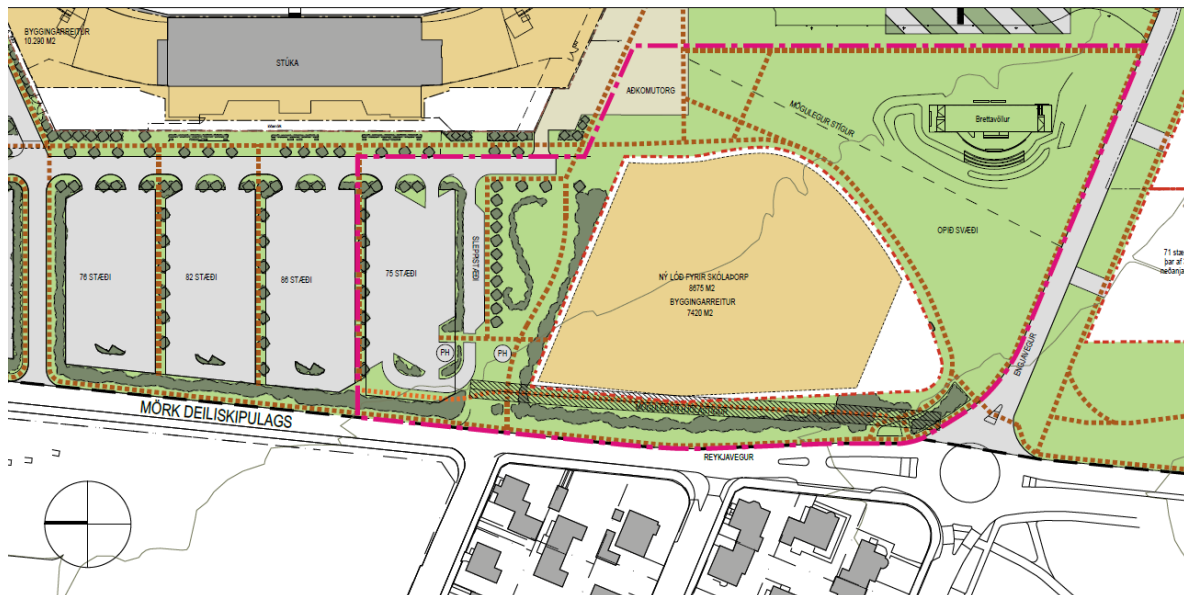
1. Inngangur

Með tillögu þessari (sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010) eru boðaðar breytingar á *Aðalskipulagi Reykjavíkur 2040* (AR040) varðandi skilgreiningu nýs svæðis fyrir samfélagsþjónustu í Laugardal, við Reykjaveg (sjá mynd 1). Umrætt svæði er í gildandi aðalskipulagi skilgreint sem íþróttasvæði (ÍP1) og hefur verið nýtt fyrir bílastæði sem þjóna þjóðarleikvanginum. Tilgangur breytingarinnar er að skapa skilyrði fyrir skjóta uppbyggingu skólastofnana á umræddu svæði, til að mæta brýnni þörf sem nú er til staðar í nálægum skólahverfum. Þar sem um grunnskóla er að ræða er það metið svo að breyta þurfi aðalskipulagi.¹

Þann 13. mars 2025 samþykkti borgarráð Reykjavíkur að umrædda breytingu á AR2040 með framlagningu verklýsingar og draga að breytingartillögu sbr. 1-2. mgr. 30. gr. skipulagslaga. Frumdrög að tillögunni voru unnin í samvinnu við Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar. Umrædd gögn voru auglýst í fjölmiðlum og til kynningar á skipulagsgátt Skipulagsstofnunar í fjórar vikur, frá 20. mars til 10. apríl sl. Ein athugasemd barst frá Íbúasamtökum Laugardals (sjá viðauka 1 og umfjöllun í 6. kafla).

Í endurbættri tillögu sem hér er lögð fram, í ljósi ofangreindra forsenda og m.t.t. gildandi meginmarkmiða aðalskipulags, er lagt til að ekki verði gerðar verulegar breytingar frá því sem sett var fram í drögunum. Breytingin er ekki umfangsmikil, takmarkast við umrætt svæði og er mögulega tímabundin. Breytingin nær skilgreiningar landnotkunar á þéttbýlisuppdrætti og samhljóða skilgreiningu í greinargerð aðalskipulagsins. Áður en formleg 6 vikna auglýsing tillögunnar hefst (sbr. 31. gr. skipulagslaga), verður hún tekin til athugunar af Skipulagsstofnun.

Í skjalinu er gerð grein fyrir meginforsendum breytinga og gildandi landnotkunarákvæðum aðalskipulagsins (2. og 3. kafli), fjallað um möguleg umhverfisáhrif breytinga (5. kafli) og farið yfir kynningar- og samráðsferli sem er framundan (6. og 7. kafli). Í viðauka 1 er að finna framkoma athugasemd við verklýsingu og drög að breytingartillögu.

Mynd 1. Fyrirliggjandi drög að deiliskipulagi, sem gerir ráð fyrir að bílastæði við Reykjaveg, í grennd við þjóðarleikvanginn í Laugardal, verði breytt í lóð fyrir skólaborð (sjá nánar um mögulegt fyrirkomulag lóðar á mynd 2). Gert er ráð fyrir að deiliskipulagið verði auglýst samhliða aðalskipulagsbreytingunni.

¹ Fyrri hugmyndir um nýtingu þessa svæðis gengu út frá uppbyggingu leikskóla.

2. Markmið og megin forsendur aðalskipulagsbreytingar

Megin tilgangur breytingar er að skapa skilyrði fyrir skjóta uppbyggingu skólastofnana til að mæta brýnni þörf sem nú er til staðar í viðkomandi grunnskólahverfum. Breytingartillagan var unnin í samráði við Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar. Um er að ræða tímabundnar lausnir, bæði til að mæta ástandi vegna viðhaldsþarfar í núverandi skólahúsnæði í hverfinu og vegna fjölgunar nemenda undanfarin ár.

Um meiriháttar viðhaldsverkefni er að ræða sem varðar bæði skóla- og frístundahúsnæði og því óhjákvæmilegt að ráðast í nokkuð stórtæka en tímabundna lausn með þróun skólaþorps á umræddu svæði við Reykjaveg (sjá mögulega útfærslu á mynd 2). Gert er ráð fyrir að losa alla starfsemi úr húsnæði Laugarnesskóla, meðan á framkvæmdum stendur þar og koma henni fyrir í skólaþorpinu, auk þess sem fengin verður aðstaða í núverandi byggingum KSÍ í grenndinni. Fyrir utan Laugarnesskóla er einnig veruleg viðhaldsþörf í Langholts- og Laugalækjarskólum. Það er því reiknað með því að þessi þrír skólar þurfa að nýta aðstöðuna í skólaþorpinu og er líklegt að skólaþorpið muni verða starfrækt í allmörg ár eða 5 til 15 ár.

Mynd 2. Möguleg útfærsla á skólaþorpi við Reykjaveg, tímabundin húsnæðislausn til að mæta brýnni þörf vegna viðhaldsverkefna og fjölgunar nemanda.

Af þeim 1,2 ha sem breytingarnar ná til, þá er ætlað að lóð skólaþorpsins við Reykjaveg verði um 8.675 m². Svæðið er í dag að mestu leyti bílastæði sem þjónar þjóðarleikvanginum og verður því lítið rask á núverandi landnýtingu. Gert er ráð fyrir að gróðursvæði og stígakerfi umleiki svæðið á allar hliðar. Uppbyggingin hefur ekki áhrif á stígakerfi, sbr. stefna aðalskipulags, en gera þarf lítilsháttar tilfærslur á núverandi stíg sem liggur inn í Laugardal. Áætlað er að svæðinu rísi um 2.400 m² bygginga, einnar hæðar og að hámarki 5 m háum, en nánar verður ákvarðað um það í deiliskipulagi.

Deiliskipulagsbreyting á umræddu svæði tók gildi í lok 2023 þar sem lóðin var skilgreind fyrir Ævintýraborg, tímabundið leikskólaúrræði Reykjavíkurborgar. Vert er að taka fram að þær breytingar sem hér eru boðaðar á landnotkun AR2040 koma ekki í veg fyrir slíkt úrræði á lóðinni, þar sem nýr landnotkunarflokkur heimilar svæði fyrir grunnskóla, leikskóla og aðra samfélagsþjónustu.

Samgöngumat var unnið í tengslum við mótun deiliskipulags á svæðinu og er tekið mið af niðurstöðum þess (sjá viðauka 2). Hjólandi og gangandi eiga greiðar leiðir að lóðinni um núverandi,

aðliggjandi stíga og svæði sem tekið er frá fyrir hjólastíg. Syðri aðkomuvegi inn á bílastæði við Laugardalsvöll verður lokað fyrir bílaumferð. Bílastæðahólfir norðan við hann verður notað sem bílastæði fyrir skólaþorpið og samnýtt með stæðum fyrir Laugardalsvöll. Syðri aðkomuvegurinn verður nýttur sem sleppistæði og fyrir aðföng að skólaþorpinu.

3. Gildandi landnotkunarákvæði

Svæðið sem tekur breytingum er nú skilgreint sem íþróttasvæði (ÍÞ1). Um íþróttasvæði gildir almennt eftirfarandi (sjá AR2040, bls. 105):

„Íþróttasvæði (ÍÞ)

Svæði fyrir landfreka íþróttaaðstöðu aðra en þá sem þjónar tilteknu hverfi, svo sem skeiðvelli og hesthúsabyggð, akstursíþróttasvæði, skotæfingasvæði, golfvelli og stærri íþróttamiðstöðvar (gr. 6.2.j. í skipulagsreglugerð).

Á íþróttasvæðum er gert ráð fyrir allri þeirri starfsemi sem tengist íþróttum og íþróttaiðkun þar sem m.a. er gert ráð fyrir aðstöðu og skipulagðri starfsemi íþróttafélaganna í borginni. Íþróttasvæði þjóna einum eða fleiri borgarhlutum. Sundlaugar flokkast almennt undir íþróttastarfsemi en eru einnig heimilar á opnum svæðum (OP). Á íþróttasvæðum má gera ráð fyrir öllum mannvirkjum sem tengjast starfsemi viðkomandi svæðis, s.s. flóðlýsingu, gervigrasvöllum, stúkubyggingum og íþróttahöllum, sundlaugum, sundhöllum og líkamsræktarstöðvum, samkomusölum, félagsaðstöðu o.s.frv. Gera má ráð fyrir veitingaaðstöðu og íþróttavöruverslun á íþróttasvæðum. Íþróttasvæði innan þéttbýlis sem þjóna einu hverfi eða borgarhluta eru skilgreind sem opin svæði (OP29), sem almennt útivistarsvæði innan þéttbýlis.

Neðangreind sértæk skilgreining gildir um umrætt svæði við Reykjaveg:

Íþ1. Þjóðarleikvangar og íþróttamannvirki í Laugardal, ásamt Laugardalslaug og Skautahöll. Einnig stofnanir og skrifstofur í tengslum við íþróttastarfsemi og útivist á svæðinu.

Gert er ráð fyrir að svæðið verið endurskilgreint sem svæði fyrir samfélagsþjónustu (S). Eftirfarandi skilgreining gildir almennt um slík svæði (AR2040, bls. 91-92):

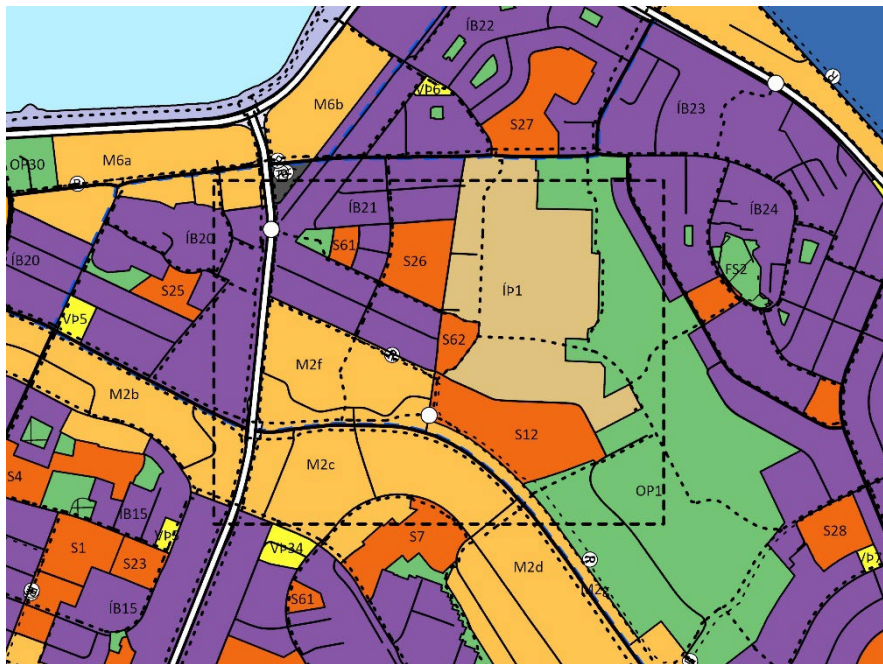
Svæði fyrir stofnanir og fyrirtæki sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið, svo sem menntastofnanir, heilbrigðisstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir, trúarstofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkis, sveitarfélaga eða annarra aðila (gr. 6.2.d. í skipulagsreglugerð).

Grunnskólar borgarinnar eru síðan skilgreindir sérstaklega með eftirfarandi hætti:

S15-S60. Grunnskólar og önnur samfélagsþjónusta

Svæði fyrir grunnskóla, leikskóla og aðra samfélagsþjónustu sbr. skilgreining skipulagsreglugerðar (gr. 6.2.d), sem einkum þjónar viðkomandi hverfi. Nánari stefna um landnotkun, starfsemi og þéttleika á viðkomandi svæðum er ákveðin í hverfis-og/eða deiliskipulagi. Við ákvarðanir um þéttleika verði almennt tekið mið af yfirbragði nærliggjandi byggðar

Eftir breytingu (tillaga):

5. Mat á umhverfisáhrifum

Hér að neðan er gerð grein fyrir helstu umhverfisáhrifum breytingartillögu, sbr. skilgreindar matsspurningar í framlagðri verklýsingu. Þó svo að hér sé um tímabundna lausn að ræða og áhrif væntanlega skammvin og afturkræf, þá var ákveðið að setja fram nokkuð ítarlegan lista yfir matsspurningar.

Umhverfispáttur	Matsspurningar	Viðmið og gögn
Efling skólahverfa og félagslega sjálfbærni	1. Mun breyting leiða til þess að styrkja viðkomandi skólahverfi félagslega?	Breytingin er tímabundin lausn til að mæta viðhaldþörf og fjölgun nemenda í skólum. Þar sem skólahverfið er grunnforsenda í skipulagi íbúðarhverfa er mikilvægt að mæta þeim áskorunum sem koma upp. Tímabundnar lausnir geta sett álag á starfsemi skólanna til skemmri tíma, en sveigjanleikinn sem myndast við breytingar getur verið mikilvægur til að mynda seiglu fyrir starfsemi skólanna til lengri tíma litið. Eftir viðhaldsframkvæmdir verður skólinn að öllum líkindum betur í stakk búinn til að mæta þörfum starfsmannar og að efla skólahverfið til framtíðar. Lókvæði / Óveruleg áhrif
Samgöngur og ferðavenjur	2. Hefur breyting áhrif á ferðavenjur nemenda og öruggar gönguleiðir í skóla?	Breytingin kemur til með að hafa ólík áhrif á ferðavenjur nemenda eftir því hvaða skóla er verið að hýsa hverju sinni. Breytingin kemur ekki til með að hafa mikil áhrif á ferðavenjur barna á viðhaldstíma Laugarnesskóla vegna nálægðar við skólaþorpið. Á viðhaldstíma Laugalækjarskóla og sérstaklega Langholtsskóla eykst hins vegar að öllum líkindum fjárlægð skóla frá heimilum barna og því gæti aukist að foreldrar keyri börn í skóla frekar en að þau gangi eða hjóli. Samgöngumat sem unnið var í tengslum við mótun deiliskipulags á svæðinu segir til að hjólandi og gangandi eigi greiðar leiðir að lóðinni um núverandi, aðliggjandi stíga og svæði sem tekið er frá fyrir hjólastíg. Þar kemur fram að staðsetning skólaþorpsins sé heppileg þegar horft er til almenningssamgangna og virkra ferðamáta og sé raunhæft fyrir starfsfólk og nemendur skólans að nýta sér þær leiðir. Hvað varðar lykilogngustíga kemur fram þörf á að bæta öruggi barna með því að breikka stíga svo þeir henti betur fyrir blandaða umferð s.s. stígar meðfram Hofteigi, Laugardalsvelli og Laugardalslaug. Skoða þurfi nánar hönnun og útfærslu á stígum s.s. með lýsingu, merktum gangbrautum og upphækkun á völdum þverunum, með tilliti til öryggis barna á leið í og úr skóla (sjá viðauka 2) Lokað verður fyrir syðri aðkomuveg inn á bílastæði við Laugardalsvöll fyrir bílaumferð og breytt í sleppistæði og aðföng að skólaþorpinu. Huga þarf sérstaklega að aðgengi hreyfihamlaðra, aðkomu vöruafhendingar og sorphirðu m.t.t. öryggis gangandi vegfarenda við gerð deiliskipulags.

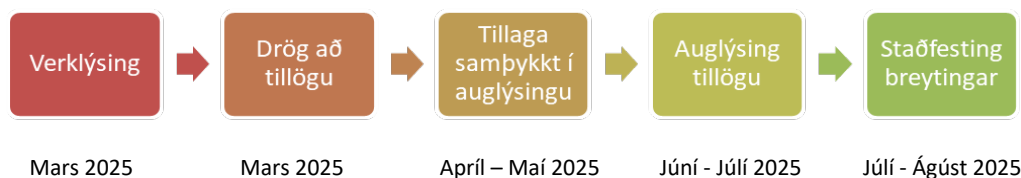
Óveruleg / Óvissa eða óþekkt áhrif		
Landnotkun og byggingarmagn	3. Hefur breyting óafturkræf áhrif á landnotkun? 4. Hvernig samræmist breyting landnotkun á aðliggjandi lóðum? 5. Leiðir breyting til aukins byggingarmagns með tilheyrandi umhverfisáhrifum?	(3) Nei, breytingin er áætluð sem tímabundin og því möguleiki að skoða aðra landnotkun eftir að viðhaldsframkvæmdum skólanna lýkur. Svæðið er í dag raskað, malbikað land og því er ekki verið að ganga á verðmæta landnotkun. (4) Á aðliggjandi lóðum er íþróttastarfsemi, opin svæði og íbúðarbyggð sem samræmist vel áætlaðri samfélagsþjónustu. Áætluð útfærsla bygginga í deiliskipulagi gerir ráð fyrir einnar hæðar byggingum, að hámarki 5 m háum. Ef svo verður, verða skólabyggingar í sömu hæð eða lægri en nærliggjandi byggð og samræmist þá vel, en það ræðst af útfærslu í deiliskipulagi. (5) Breytingin felur í sér auknar heimildir um byggingarmagn. Í áætluðu deiliskipulagi stendur til að reisa úr einungum stakar byggingar í þyrpingu, allt að 2400 m². Við uppbyggingu slíkra húsa er byggingartími skemmri og umhverfisáhrif af framkvæmdum minni en við hefðbundna uppbyggingu. Óveruleg / Óvissa eða óþekkt áhrif
Menningarminjar og borgarverndarstefna yfirbragð byggðar	6. Hefur breyting áhrif á menningarminjar?	Sbr. borgarverndarstefna AR2040, skráðar minjar og lög um menningarminjar. Haft verði samráð við Borgarsögusafn og Minjastofnun Íslands vegna mögulegs rasks á svæðinu (uppgröftur) í tengslum við uppbyggingu hins tímabundna skólaþorps.
Náttúruverndarsvæði og opin svæði	7. Hefur breyting í för með sér röskun á verndarsvæðum eða mikilvægum útivistarsvæðum og almenningssýnum?	Áætluð afmörkun lóðar fyrir skólaþorp nær að mestu leyti til svæðis sem er núverandi bílastæði. Hugmyndir að útfærslu í deiliskipulagi gera ráð fyrir halda mestum trjágróðri og gróðursælum reitum sem hluta af nýju skipulagi. Trjágróður við jaðra svæðisins er að mestu leyti utan áætlaðra marka lóðar en gæta þarf varúðar við framkvæmdir til að tryggja að rask á núverandi gróðri verði sem minnst. Jókvæð / Óveruleg áhrif
Heilsa og öryggi	8. Hefur breyting áhrifa á heilsu eða öryggi íbúa í grenndinni?	Nærliggjandi íbúðarbyggð er við austurhluta Sigtúns, Laugateigs og Hofteigs. Við breytingarnar má áætla að umhverfisáhrif muni tímabundið minnka við Hofteig og færast austur við Sigtún og Laugateig. Umhverfisáhrif eru þó talin óveruleg þar sem Reykjavegur og gróður við lóðamörk áætlaðs skólaþorps aðskilur nýjar byggingar frá núverandi byggð. Með tilkomu skólabygginga gæti umferð aukist tímabundið um Reykjaveg en á sama tíma myndast hvati til að lækka umferðarhraða og tækifæri til að bæta stígakerfi og umferðaröryggi (sjá samgöngur og ferðavenjur bls. 9) Hljóðvist á svæðinu er þegar undir áhrifum frá íþróttastarfsemi Þróttar og starfsemi á Laugardalsvelli. Því er það metið sem svo að áhrif á hljóðvist verði óveruleg yfir daginn með tilkomu skólabygginga en nýju byggingarnar gætu myndað skjól frá hljóðmengun vegna nærliggjandi

		íþróttastarfsemi að kvöldi til. Áhrif af skuggavarpi frá áætluðum skólabyggingum á nærliggjandi byggð eru talin óveruleg (sjá landnotkun og byggingarmagn bls. 9). Óveruleg áhrif
Loftslagmál	9. Mun breyting leiða til aukinnar eða minnkunar á losun CO ₂ frá umferð?	Á viðhaldstíma framkvæmda við Laugarnesskóla er áætlað að staðbundin áhrif frá umferð færast frá núverandi staðsetningu við Gullteig og minnki áhrif frá þeirri götu en aukist við Reykjaveg. Áætlað er að einhver aukning verði á losun CO₂ á frá umferð þegar starfsemi Laugalækjaskóla og sérstaklega Langholtsskóla færast yfir í skólaþorpið, við að foreldrar kjósi að sækja og skutla börnum í skóla. Í samgöngumati kemur þó fram að staðsetning skólaþorsins sé heppileg þegar horft er til almenningsgangna og virkra ferðamáta og sé raunhæft fyrir starfsfólk og nemendur skólans að nýta sér þær leiðir. Óveruleg / neikvæð áhrif
Áhrif á einstaka aðila	10. Er breyting íþyngjandi fyrir einstaka aðila?	Markmið með breytingunni er að mæta brýnni þörf fyrir viðhald á skólabyggingum. Við viðhaldsframkvæmdir má búast við tímabundnu álagi á starfsfólk, nemendur og foreldra, en eru framkvæmdirnar mikilvægar fyrir starfsemi grunnskólanna til lengri tíma lítið. Óveruleg áhrif

Vægi á áhrifum eru sett fram á eftirfarandi hátt:

Tákn	Lýsing
++	Líkleg veruleg jákvæð áhrif
+	Líkleg jákvæð áhrif
0	Engin eða óveruleg áhrif
-	Neikvæð áhrif
--	Líkleg veruleg neikvæð áhrif
?	Óvissa eða óþekkt áhrif

Í matsvinnu eru **verulega neikvæð** áhrif skilgreind ef eitt eða fleiri af eftirfarandi atriðum eiga við: Áhrif eru varanleg, skapa hættu fyrir heilbrigði fólks og umhverfið, ná til stórs svæðis og/eða fjölda fólks, gengur gegn stefnumiðum stjórnvalda, lögum og reglum, alþjóðlegum samningum eða öðrum áætlunum sem í gildi eru. Ef umhverfisáhrif eru talin verulega neikvæð er kannað hvort unnt sé að draga úr áhrifum með mótvægisáðgerðum eða að þörf sé á vöktunaráætlun fyrir viðkomandi umhverfisþátt. **Óvissa:** Í þeim tilvikum þar sem óvissa er um eðli og umfang umhverfisáhrifa er gerð grein fyrir óvissu og hvort að hún sé háð útfærslu á stefnu aðalskipulagsins á síðari stigum s.s. við gerð deiliskipulags eða mat á umhverfisáhrifum framkvæmda.

6. Samráðs- og kynningarferli

Þann 13. mars 2025 samþykkti borgarráð Reykjavíkur að umrædda breytingu á AR2040 með framlagningu verklýsingar og draga að breytingartillögu sbr. 1-2. mgr. 30. gr. skipulagslaga. Frumdrög að tillögunni voru unnin í samvinnu við Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar. Umrædd gögn voru auglýst í fjölmiðlum og voru til kynningar á skipulagsgátt Skipulagsstofnunar í fjórar vikur, frá 20. mars til 10. apríl sl. Aðeins barst ein athugasemd frá Íbúasamtökum Laugardals.

Umfjöllun um athugasemd og viðbrögð:

Íbúasamtök Laugardals óskuðu eftir frekari útskýringa á tímabundinni notkun og telja þau áætlaðan tíma viðhaldsframkvæmda (5-10 ár) of skamman. Vegna þessarar athugasemdar er nú miðað við að tímabundin notkun svæðis fyrir skólaþorp geti verið allt að 15 ár. Við breytinguna færast grunnskólinn lítillaga nær jöðrum íbúðarsvæðisins en mörg fordæmi eru fyrir góðum samlegðaráhrifum á milli íþróttasvæða og grunnskóla. Áætla má að margir nemendur stundi íþróttir, æfingar og leiki á aðliggjandi íþróttasvæðum. Íbúasamtökin vísa einnig í breytingu á deiliskipulagi frá 2023 þar sem lóðin er skilgreind sem Ævintýraborg, tímabundið leikskólaúrræði og lýsa samtökin yfir áhyggjum af stöðu leikskólamála. Rétt er að nefna að nýr landnotkunarflokkur S62 heimilar að svæðið megi nota fyrir bæði grunnskóla, leikskóla og aðra samfélagsþjónustu.

Ferlið sem er framundan er eftirfarandi:

- Samþykkt tillaga sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, ásamt umhverfisskýrslu, send til athugunar hjá Skipulagsstofnun. **Apríl – Maí 2025**
- Aðalskipulagsbreyting auglýst. Breytingartillögur kynntar í 6 vikur og óskað eftir skriflegum athugasemdum (31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010). **Júní – Júlí 2025**
- Afgreiðsla og staðfesting tillögu að lokinni auglýsingu. **Júlí - Ágúst 2025**

7. Umsagnar- og hagaðilar

Umsagnar- og samráðsaðilar verða m.a. eftirtaldir:

Umsagnaraðilar	Hagaðilar
Svæðisskipulagsnefnd höfuðborgarsvæðisins Kópavogsbær Garðabær Hafnarfjarðarkaupstaður Seltjarnarneskaupstaður Mosfellsbær Kjósarhreppur Skipulagsstofnun Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur Minjastofnun Borgarsögusafn	Íbúasamtök Laugardals Foreldrafélög skóla þ.e. Laugarnesskóla, Laugalækjarskóla og Langholtsskóla KSÍ Knattspyrnufélagið Þróttur

8. Viðaukar

Viðauki 1

Breyting á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2040

Verklýsing og drög að tillögu

Kynningartími: 20.03.2025 - 10.04.2025

Samantekt athugasemda vegna:

**Laugardalur, breytt landnotkun -
Skilgreining samfélagsþjónustu við Reykjaveg**

Hag- og umsagnaraðilar	Dagsetning	Blaðsíðutal
1. Íbúasamtök Laugardals	10/04/2025	2-3

Umhverfis og skipulagssvið Reykjavíkurborgar

Umsögn Íbúasamtaka Laugardals (ÍL) vegna breytinga á AR2040 um Laugardal, breytta landnotkun á bílastæði KSÍ við stúkuna.

Ágætu starfsmenn AR2040.

Yfirlýst breyting er skilgreind vegna skilgreiningar samfélagsþjónustu við Reykjaveg til að skapa rými fyrir skólaborp á bílastæði KSÍ meðfram Reykjavegi. Tillagan er tilkomin vegna áforma um að hýsa nemendur grunnskóla, fyrst Laugarnesskóla á meðan viðgerðir eru í gangi á skólahúsnæði hans og gefið til kynna að þörf sé fyrir áframhaldandi notkun einnig á meðan Langholts- og Laugalækjarskóli verður endurnýjaður eða í a.m.k. 15 ár. Á einum stað er það orðað svo að líklega verði þetta tímabundin ráðstöfun sem hlýtur að teljast óheppilegt orðalag í aðalskipulagi sveitarfélags.

Landið sem í hlut á hefur fram að þessu í aðalskipulagi verið eyrnamerkt íþróttastarfi en er nú hugsuð í aðra notkun og þannig lýst að breytingin sé „mögulega tímabundin“ án frekari útskýringa.

Ljóst er af skipulagi landsins umhverfis að börn þau sem sækja skóla á þessum stað verða ekki lengur að sækja starfsemi innan íbúðahverfis enda ekki hefðbundin byggð aðlægt heldur stór íþróttamannvirki með tilheyrandi umferð vegna starfsemi, æfinga og leikja.

Þessi ráðstöfun verður nánar rýnd í frekara skipulagsferli en fyrir er til á sömu lóð deiliskipulag frá 2023 þar sem á þessum sama reit átti að rísa leikskóli undir merkjunum Ævintýraborg (<https://fundur.reykjavik.is/sites/default/files/agenda-items/Laugardalur%20%C3%86vint%C3%BDrabort.pdf>.) Á þeim tíma var mikil umræða um vanda barna við að komast í leikskóla í hverfinu og nú kannast enginn við þau áform lengur.

Stjórn ÍL sér ekki sérstaka ástæðu til að leggjast gegn þessari breytingu að öðru leyti en því að það þætti eðlilegra að kveða upp úr með að um tímabundna ráðstöfun sé að ræða og tímalengd auk þess sem eðlilegt er að það sé ljóst að ekki sé þörf fyrir landrýmið undir leikskóla einnig.

Stjórn Íbúasamtaka Laugardals hefur lengi verið gagnrýnin á skort á fyrirhyggju hjá yfirvöldum Reykjavíkur þegar hefur komið að viðhaldi á skólahúsnæði og mati á fjölgun nemenda í leik- og grunnskólum í hverfinu, samhliða þéttingu byggðar. Þess má sjá stað t.d. í umsögnum stjórnar ÍL vegna deiliskipulagsbreytinga frá 2016 t.d. á Sigtúnsreit, Kirkjusandi og á Sóltúnsreitnum þar sem átti að rísa hjúkunarheimili og félagsþjónusta fyrir aldraða. Í seinni breytingum á skipulagi Kirkjusandsins þá hefur stjórn ÍL hafnað alfarið að húsnæði sem áður hafði verið skipulagt sem atvinnuhúsnæði væri breytt í íbúðarhúsnæði enda þá ljóst að innviðir væru ekki í stakk búnir til að taka við þeim viðbótarfjölda íbúa og nemanda sem því myndi fylgja.

Á liðnum árum hafa margir íbúar bæði í stjórn ÍL og foreldrafélögum hverfisins tekið þátt í samráði um hvaða leiðir séu farsælar til lausna á húsnæðisvanda skólanna. Skemmst er að minnast ítarlegar skýrslu um hvernig skuli leysa húsnæðisvanda Laugarness-, Laugarlækjar- og Langholtsskóla. Á árunum 2020 – 2022 var langt samráðsferli við fagfólk skóla og foreldra sem

rýndi 3 ólíkar leiðir við að takast á við stöðu mála. Niðurstaða var [kynnt í október 2022](#) þar sem stóð til að byggja við allra þrjá skólana. Þarfir Vogaskóla hafa ætíð legið óbættar í þessu efni. Á haustmánuðum 2024 birtist hins vegar ný leið, leið 4 sem var kynnt sem besta leiðin en samtal um forsendur þeirrar greiningar varð rýrt enda sprakk meirihlutinn um það leiti sem niðurstaða var kynnt.

Stjórn ÍL hefur lagt áherslu á að Reykjavíkurborg taki alvarlega sínar skyldur varðandi að gera áætlanir um nemendafjölda og að hafa áætlanir um úrlausn og uppbyggingu innviðaþjónustu í samræmi við þá uppbyggingu sem hefur verið veitt leyfi til.

Ítrekað hefur stjórn ÍL bent á möguleika Reykjavíkurborgar á að skilyrða leyfi fyrir t.d. íbúðir fyrir eldri borgara / eldri en 50 ára, námsmannahúsnæði og þess háttar. Samtal um hvort og þá hvernig sú uppbygging sem nú er verið að framkvæma við Suðurlandsbraut á Orkureitnum og á horni Grensásvegur og Suðurlandsbrautar (þar sem átti að vera hótél en var breytt í íbúðir) hafi áhrif á skiptingu skólahverfa hefur í engu verið sinnt. Á sama tíma er Vogaskóli yfirhlaðinn vegna nemenda sem koma frá hinni nýju Vogabyggð sem ekki var búið að undirbúa móttökur á og væntingar hafa vaknað a.m.k. hjá foreldrum um að þau taki við nemendum einnig frá Skeifunni.

Fyrra skipulag og uppbygging skólahúsnæðis í borginni hefur byggt á vönduðum matsferlum þar sem farið er yfir í rýmisathugun endurtekið kennslurými fyrir hvern nemanda og þ.u.l. Vinnubrögðin nú eru töluvert ólík og valda íbúum áhyggjum.

Virðingarfyllst, fyrir hönd stjórnar ÍL

Lilja Sigrún Jónsdóttir, formaður ÍL

Viðauki 2

VSB
VERKFRÆÐISTOFA

Skólaþorp í Laugardal

Samgöngumat

Grunnupplýsingar:		
Verknúmer: 24178	Dags.: 10.1.2025	Heiti skýrslu: Holtavegur 27-29 - Samgöngumat
Höfundur: Svavar Hrafn Ágústsson		Verkefnisstjóri: Eva Lind Ágústsdóttir
Verkkaupi: Reykjavíkurborg	Samstarfsaðilar: Hornsteinar Nordic Office of Architect Landslag	Tölvuskrá: V:\2024\24178 Skólaþorp í Laugardal - Samgöngumat\01-Samgöngumat\24178-Samgöngumat_Skólaþorp_2025-01-10
Yfirferð:		
Dags.: 08.01.2025		Yfirfarið af: Eva Lind Ágústsdóttir og Thijs Kreukels
Breytingasaga:		
Útgáfa:	Dags.:	Skýring:

Efnisyfirlit

Myndaskrá	4
Töfluskrá	4
1 Inngangur	5
2 Núverandi aðstæður	6
2.1 Upplýsingar um núverandi svæði	6
2.2 Grunnögn um samgöngur	6
2.2.1 Göngu- og hjólastígar	6
2.2.2 Almenningsamgöngur	7
2.2.3 Götur og umferðartalning	9
2.2.4 Bílastæði	10
3 Fyrirhuguð uppbygging og áhrif hennar	11
3.1 Fyrirhuguð uppbygging	12
3.1.1 Sleppistæði	12
3.1.2 Stígar	12
3.1.3 Vöruflutningar og sorphirða	13
4 Umferðaröryggi á leið í og úr skóla	14
4.1 Leiðarval barna í og úr skóla	14
4.2 Greining á núverandi þverunum	15
4.3 Þarfagreining þverana	17
4.4 Úrbætur á stígum	20
5 Hjóla- og bílastæðamat	21
5.1 Hjólastæðamat	21
5.2 Bílastæðamat	22
5.3 Deilibílar	23
5.4 Innleiðing samgöngustefnu	23
5.5 Nálægð við almenningsamgöngur	23
6 Niðurstöður	24
7 Heimildaskrá	25

Myndaskrá

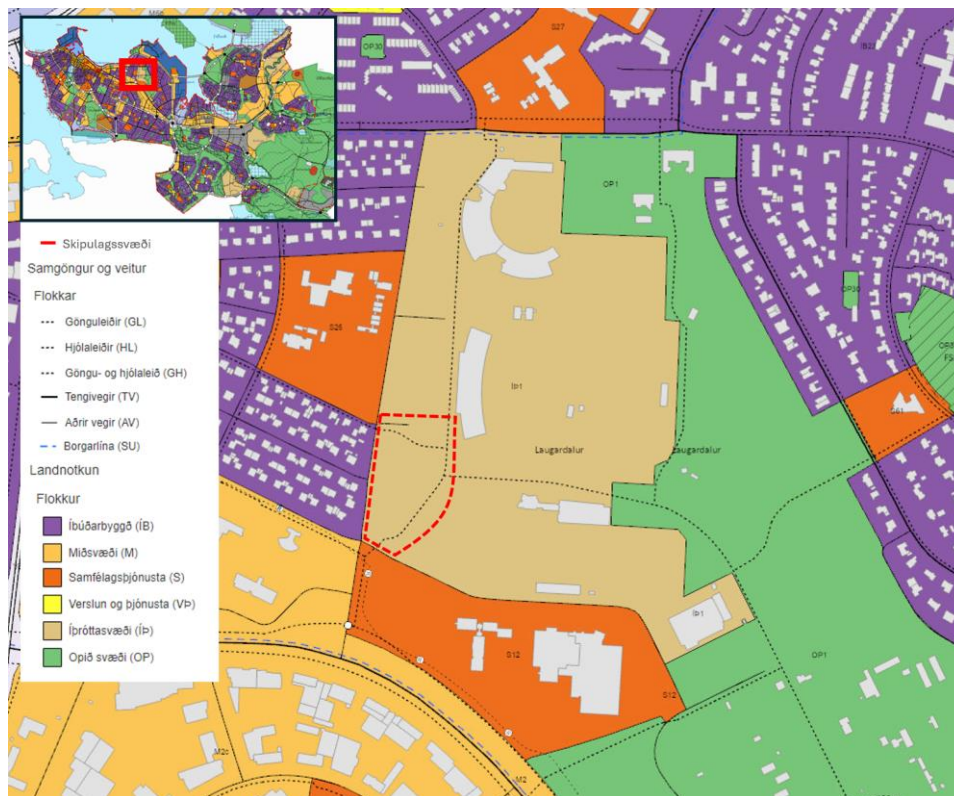
Mynd 1: Staðsetning skólaþorpsins miðað við Aðalskipulag Reykjavíkur 2040 (Borgarvefsjá, 2024).	5
Mynd 2: Yfirlitsmynd af núverandi nærliggjandi svæði: (1) Laugalækjarskóli, (2) Laugardalslaug, (3) tjaldsvæði, (4) World Class líkamsræktastöð, (5) Laugarnesskóli, (6) leikskólinn Hof, (7) Laugardalsvöllur, (8) Knattspyrnufélagið Þróttur og (9) Laugardalshöll (Borgarvefsjá, 2024).	6
Mynd 3: Göngu- og hjólastígar í nágrenni við skólaþorpið (Borgarvefsjá, 2024).	7
Mynd 4: Svæðisskipting Reykjavíkur með tilliti til reglna um fjölda bíla- og hjólastæða (Reykjavíkurborg, 2024).	8
Mynd 5: Núverandi leiðanet Strætó í kringum skólaþorpið og tíðni vagna á háannatíma. (Strætó, 2024)	9
Mynd 6: Nýtt leiðanet Strætó og Borgarlínunnar í kringum skólaþorpið og tíðni vagna á háannatíma. (Borgarlínu, 2024)	9
Mynd 7: Sólarhringsumferðartalning fyrir vélknúin farartæki (Borgarvefsjá, 2024).	10
Mynd 8: Bílastæðafjöldi í nágrenni við skólaþorpið. (1) Laugalækjarskóli, (2) Laugardalslaug, (3) tjaldstæði, (4) World Class líkamsræktarstöð, (5) Laugarnesskóli, (6) leikskólinn Hof, (7) Laugardalsvöllur, (8) Knattspyrnufélagið Þróttur og (9) Laugardalshöll. (Borgarvefsjá, 2024).	10
Mynd 9: Teikning af legu skólaþorpsins frá Landslagi	11
Mynd 10: Ákjósanleg og óásættanleg aðkoma foreldra að skólanum.	12
Mynd 11: Leiðarval barna í skólaþorpið og fjöldi barna áætlaður gróflega út frá fjölda íbúða í skólahverfi Laugarnesskóla.	14
Mynd 12: Mikilvægar þveranir yfir umferðargötur í leið barna í skólann.	16
Mynd 13: Hlutfallsleg breyting í fjölda slysa gangandi vegfaranda eftir innleiðingu aðgerða. (Transportökonomisk institutt, 2012)	17
Mynd 14: Þarfagreining fyrir mikilvægar þveranir skólabarna í og úr skóla. Sýnir hvaða þveranir þarfnast úrbóta, smávægilegra úrbóta og þær sem eru í lagi.	18
Mynd 15: Þarfagreining fyrir stíga á leið bara í og úr skóla, leikfimi og skólasundi.	20
Mynd 16: Yfirlitsmynd af stígum meðfram Hofteigi og Laugardalsvelli/sundlaug.	21

Töfluskrá

Tafla 1: Núverandi ástand þverana á leið barna í og úr skóla flokkað eftir hversu hátt hlutfall skólabarna nota tiltekna þverun.	16
Tafla 2: Mat á þverunum og skilgreining á nauðsynlegum úrbótum.	18
Tafla 3: Útreikningar á fjölda hjólastæða fyrir skólaþorpið.	21
Tafla 4: Hlutfall ferða með bíl í Reykjavík (Gallup, 2022).	22
Tafla 5: Útreikningar á fjölda bílastæða fyrir starfsemi við bílastæði 1 og 2.	22

1 Inngangur

Samgöngumat þetta er gert fyrir deiliskipulagsbreytingu sem nú er unnið að vegna skólaþorps við Reykjaveg í Laugardalnum. Það er tímabundin lausn svo hægt sé að fara í endurnýjunaraðgerðir fyrst í Laugarnesskóla en seinna meir í Laugalækjarskóla og Langholtsskóla. Við gerð samgöngumatsins er óljóst hversu lengi skólinn verður starfandi. Fyrirhugað er að reisa 2.200 fermetra skóla sem getur sinnt allt að 450 grunnskólakrökkum, frá 1. til 10. bekk. Í aðalskipulagi er reiturinn skilgreindur sem íþróttasvæði (Mynd 1).

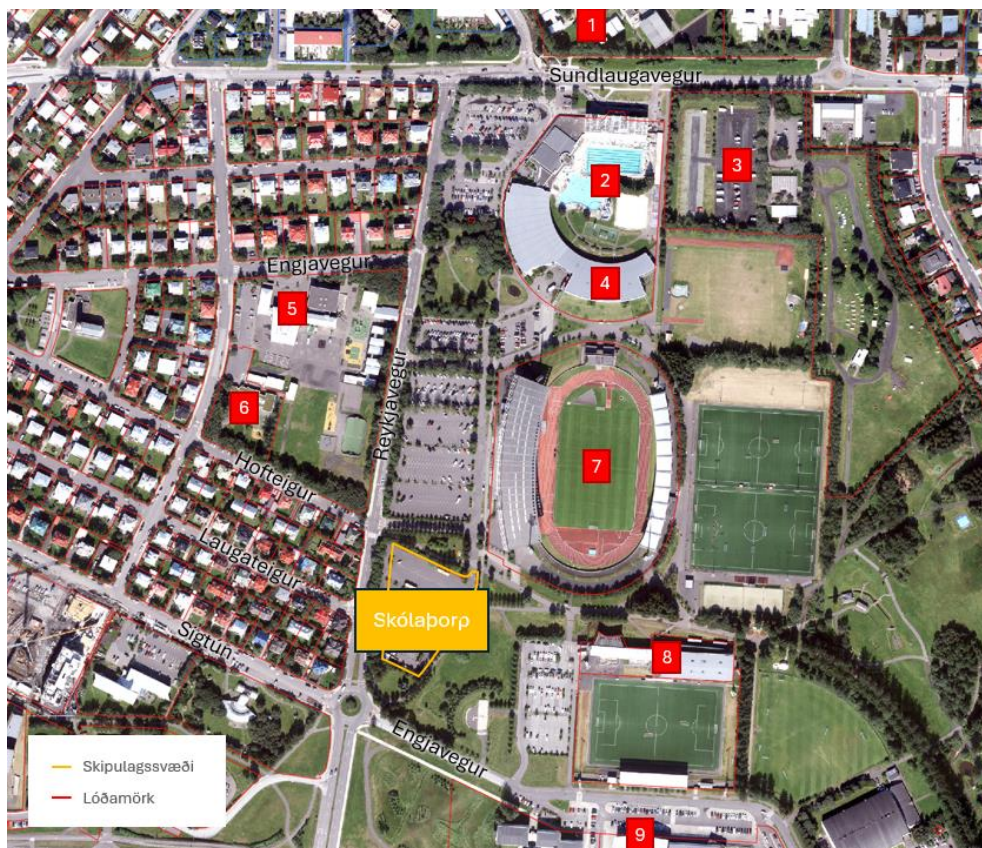
Mynd 1: Staðsetning skólaþorpsins miðað við Aðalskipulag Reykjavíkur 2040 (Borgarvefsjá, 2024).

Reykjavíkurborg óskaði sérstaklega eftir gerð þessa samgöngumats. Samgöngumatið er gert til að tryggja öryggi barna og aðgengi til og frá skóla en einnig til að áætla hjóla- og bílastæðapörf fyrir nýja skólaþorpið. Í næsta nágrenni er talsvert af bílastæðum sem skólinn gæti mögulega samnýtt með annarri starfsemi á svæðinu. Við gerð samgöngumatsins var farið eftir reglum Reykjavíkurborgar um fjölda bíla- og hjólastæða í Reykjavík (Reykjavíkurborg, 2024).

2 Núverandi aðstæður

2.1 Upplýsingar um núverandi svæði

Fyrirhugað skólaþorp er staðsett þar sem syðsta bílastæði Laugardalsvallar er nú, við gatnamót Reykjavegs og Engjavegs. Til austurs við skólaþorpið er Knattspyrnufélagið Þróttur og Laugardalshöllin við Engjaveg. Vestan við skólaþorpið og Reykjaveg er Laugarnesskóli (1.-6. bekkur) og leikskólinn Hof. Til norðurs er Laugardalsvöllurinn, líkamsræktarstöðin World Class og Laugardalslaug. Fyrir norðan Sundlaugaveg er síðan Laugalækjarskóli (7.-10. bekkur).

Mynd 2: Yfirlitsmynd af núverandi nærliggjandi svæði: (1) Laugalækjarskóli, (2) Laugardalslaug, (3) tjaldsvæði, (4) World Class líkamsræktastöð, (5) Laugarnesskóli, (6) leikskólinn Hof, (7) Laugardalsvöllur, (8) Knattspyrnufélagið Þróttur og (9) Laugardalshöll (Borgarvefsjá, 2024)

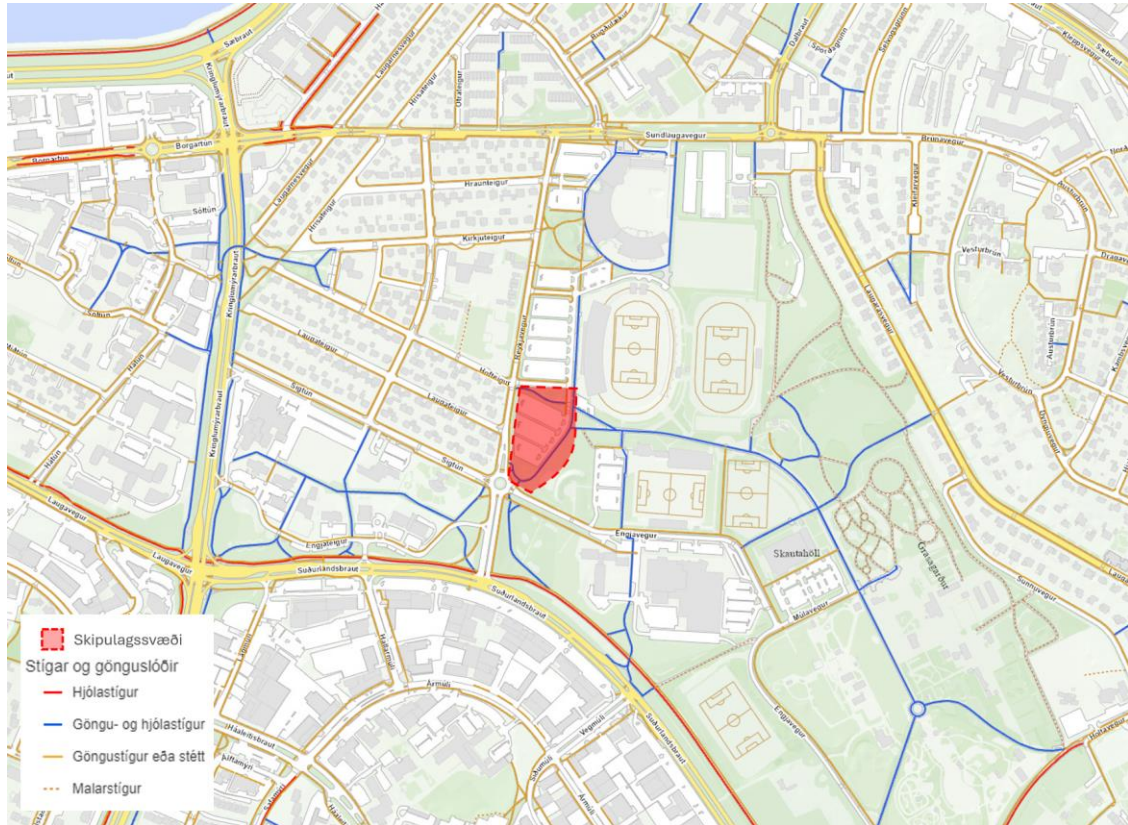
2.2 Grunn gögn um samgöngur

2.2.1 Göngu- og hjólastígar

Við mat á bílastæðapörf er horft til aðgengis að góðum almenningssamgöngum og hjóla- og göngustígum. Staðsetning skólaþorpsins er afar heppileg þegar kemur að aðgengi að hjólastígum þar sem stutt er í aðalhjólástíginn sem liggur í gegnum Laugardalinn. Þetta gerir samgöngur á hjólum fyrir starfsfólk skólans úr öðrum hverfum að fýsilegum kosti.

Þó að mikið sé um göngustíga meðfram götum innan skólahverfis Laugarnesskóla eru þeir ekki mjög greiðir hjólum vegna þess hve mjóir þeir eru. Lítið er um stíga sem henta

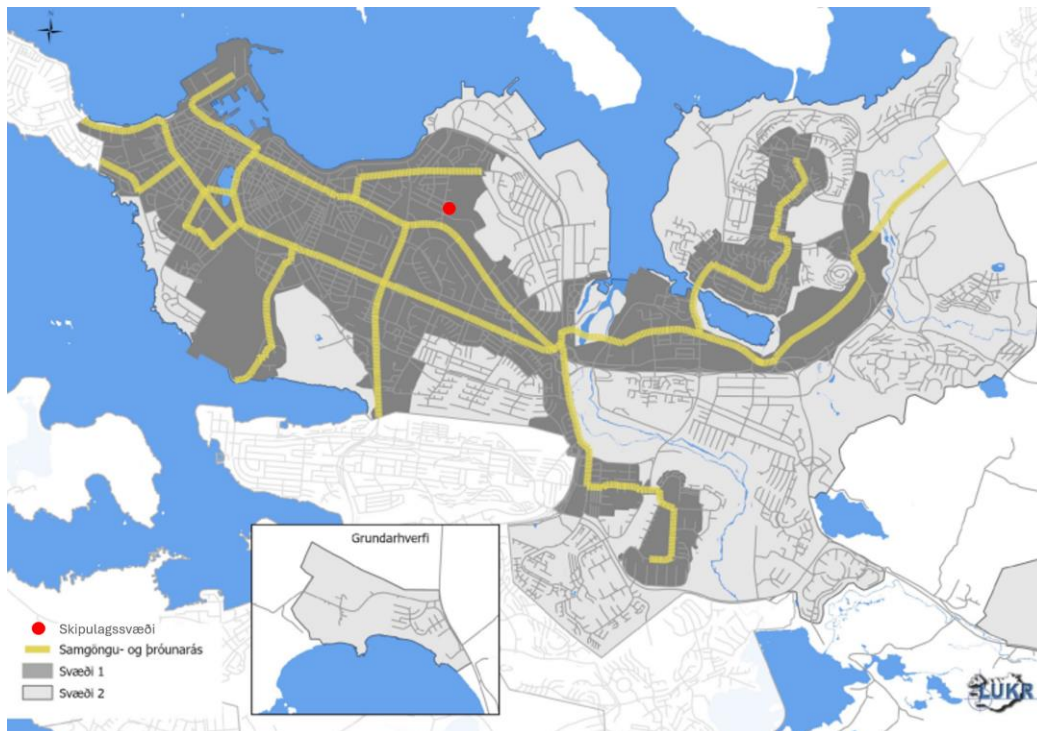
fyrir blandaða umferð hjólandi og gangandi vegfaranda. Það getur ýtt undir að þau börn sem hjóla í skólann muni hjóla á götunni sem getur skapað hættu vegna umferð bíla.

Mynd 3: Göngu- og hjólástigar í nágrenni við skólaþorpið (Borgarvefsjá, 2024).

2.2.2 Almenningsamgöngur

Samkvæmt svæðisskilgreiningu Reykjavíkurborgar í reglum um fjölda bíla- og hjólástæða er skólaþorpið staðsett á svæði 1. Á því svæði er stefnt sérstaklega að breyttum ferðavenjum (þ.a.l. dregur úr eftirspurn eftir bílastæðum), innan þessa svæðis er eða verður blönduð landnotkun (aðgengi að daglegri þjónustu) ásamt aðgengi að góðum almenningssamgöngum innan göngufjarlægðar (Mynd 4).

Mynd 4: Svæðisskipting Reykjavíkur með tilliti til reglna um fjölda bíla- og hjólastæða (Reykjavíkurborg, 2024).

Gott aðgengi þarf að vera að tíðum almenningssamgöngum svo að raunhæft sé að starfsfólk velji að taka strætó að skólaþorpinu.

Samkvæmt núverandi leiðakerfi Strætó eru fjórar strætóleiðir (leiðir 2, 5, 15 og 17), sem stoppa á Suðurlandsbrautinni í 600 m göngufæri frá fyrirhuguðu skólaþorpi. Áætla má að það taki meðalmanneskju um 8 mínútur að ganga þá vegalengd. Þessar leiðir hafa háannatíðni upp á fjóra vagna á klukkustund nema leið 17 sem hefur tvo vagna á klukkustund (Mynd 5). Einnig er í 600 m göngufæri strætóstöð á Sundlaugaveginum fyrir leið 14 og önnur fyrir leið 4 á Kringlumýrabraut í 700 m göngufæri, báðar með háannatíðni upp á fjóra vagna á klukkustund (Strætó, 2024).

Stefnt er að því að framkvæmdum við Borgarlínu verði lokið árið 2034 og nýtt leiðakerfi tekið í notkun (Mynd 6). Ef starfsemi skólaþorpsins verður enn í gangi mun þjónustustigið aukast í kjölfar breytinganna. Á Suðurlandsbrautinni fækkar strætóleiðunum niður í tvær borgarlínuleiðir, leiðir B og E, en tíðnin eykst úr fjórum í átta til níu vagna á klukkustund. Tíðni vagna á Suðurlandsbrautinni eykst þar með úr fjórtán í sætján vagna á klukkustund.

Á Sundlaugavegi og Kringlumýrabraut lækkar þjónustustigið. Leið K fylgir svipaðri leið og leið 14 með sömu tíðni upp á fjóra vagna á klukkustund en leið 4 mun detta út.

Mynd 5: Núverandi leiðanet Strætó í kringum skólaþorpið og tíðni vagna á háannatíma. (Strætó, 2024)

Mynd 6: Nýtt leiðanet Strætó og Borgarlínunnar í kringum skólaþorpið og tíðni vagna á háannatíma. (Borgarlínu, 2024)

2.2.3 Götur og umferðartalning

Reykjavegur er flokkaður sem „Aðrar götur“ í Aðalskipulagi Reykjavíkur og hefur hámarkshraða 30 km/klst með eina akrein í hvora stefnu. Reykjavegur liggur frá Suðurlandsbraut (hámarkshraði 60 km/klst) norður að Sundlaugavegi (hámarkshraði 30 km/klst) sem eru í flokknum „Tengivegur“ (Mynd 7). Á milli Suðurlandsbrautar og Sundlaugavegs liggja 6 íbúðagötur sem tengjast við Reykjaveg. Næst Suðurlandsbrautinni tengist Sigtún/Engjavegur með 2-akreina hringtorgi en síðan Laugateigur, Hofteigur, Kirkjuteigur og Hraunteigur sem allar eru með hámarkshraða 30 km/klst. Austan megin við Reykjaveg eru síðan 3 innkeyrslur inn á bílastæði Laugardalsvallar, World Class líkamsræktarstöðvar og Laugardalslaugar.

Umhverfis skólaþorpið hafa verið gerðar þó nokkrar umferðartalningar fyrir Reykjavíkurborg (Mynd 7) (Borgarvefsjá, 2024). Talningarnar voru framkvæmdar á tímabilinu 2021-23 og sýna sólarhringsumferð ökutækja. Á Reykjavegi við Suðurlandsbraut er umferðin 10,7 þúsund ökutæki á sólarhring í báðar áttir en fer niður 8,1 þúsund við Hofteig og 7,6 þúsund við Kirkjuteig.

Meðalafkastageta 2ja akreina götu liggur á bilinu 1.600-2.000 bílar á klst. Umferðarmagn á Reykjavegi er mest um 800 bílar á klukkustund og því töluvert undir afkastagetu götunnar. Reykjavegur getur því auðveldlega tekið á móti þeirri auka umferð sem skapast vegna skólaþorpsins m.t.t. afkastagetu. Þar sem Laugarnesskóli er einungis að færast hinu megin við götuna má ætla að umferðarlæðið breytist lítið fyrst um sinn á Reykjavegi við færslu nemenda.

Mynd 7: Sólarhringsumferðartalning fyrir vélknúin farartæki (Borgarvefsjá, 2024).

2.2.4 Bílastæði

Skólaþorpið mun rísa á syðsta hluta bílastæðis Laugardalsvallar en þar eru nú 256 bílastæði sem verða fjarlægð. Þegar stórir viðburðir eru haldnir á Laugardalsvellingum eru stæðin oft lokuð og áhorfendur hvattir til að nota almenningssamgöngur eða virka samgöngumáta og því eru bílastæðin oft með lágt nýtingarhlutfall. Því er talið ásættanlegt að þau víki fyrir starfsemi skólaþorpsins.

Á reitnum þar sem skólaþorpið á að rísa er ekki gert ráð fyrir bílastæðum. Hins vegar er 558 bílastæði í næsta nágrenni sem eru í borgarlandi. Af þeim eru 430 bílastæði fyrir norðan skólaþorpið sem nýtt eru af gestum Laugardalsvallar og World Class líkamsræktarstöðvar ásamt 128 stæðum sem nýtt eru af Knattspyrnufélaginu Þrótti (Mynd 8).

Mynd 8: Bílastæðafjöldi í nágrenni við skólaþorpið. (1) Laugalækjarskóli, (2) Laugardalslaug, (3) tjalldæði, (4) World Class líkamsræktarstöð, (5) Laugarnesskóli, (6) leikskólinn Hof, (7) Laugardalsvöllur, (8) Knattspyrnufélagið Þróttur og (9) Laugardalshöll. (Borgarvefsjá, 2024).

3 Fyrirhuguð uppbygging og áhrif hennar

Líkt og áður hefur verið nefnt, er fyrirhuguð að reisa skólaþorp fyrir allt að 450 börn á grunnskólastigi. Skólaþorpið verður byggt á einu af núverandi bílastæðum Laugardalsvallar og gert er ráð fyrir að hluti af eftirstandandi bílastæðum verði samnýtt fyrir starfsemi skólans.

Mynd 9: Teikning af legu skólaþorpsins frá Landslagi

3.1 Fyrirhuguð uppbygging

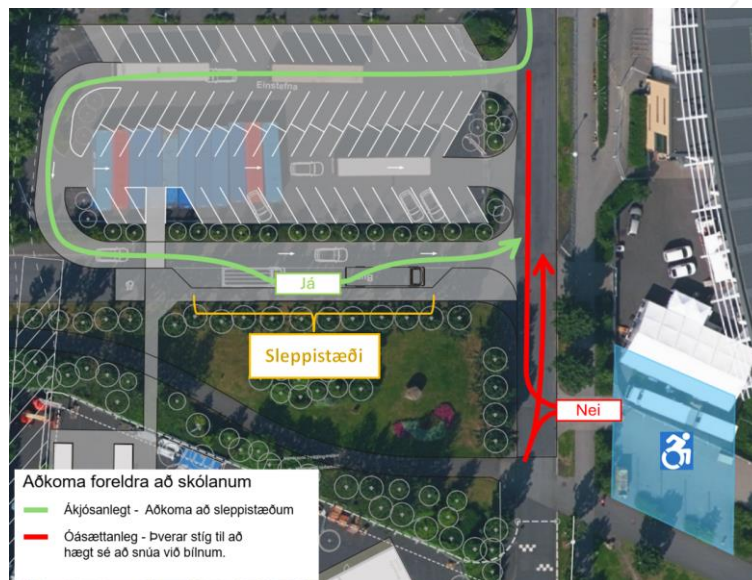
Skólinn verður með ílanga aðalbyggingu meðfram Reykjavegi en austan við hana verða 4 aðskildar byggingar með kennslustofum. Aðalaðkoma að skólanum verður norðan lóðar frá bílastæði Laugardalsvallar þar sem gert er ráð fyrir sleppistæðum fyrir foreldra.

Fyrirhugað er að loka núverandi syðri innkeyrslu inn á bílastæði Laugardalsvallar og þar með beina allri umferð um norður innkeyrsluna. Bílastæðinu næst skólaþorpinu verður breytt á þann máta að rútum verði gert kleift að snúa við innst á bílastæðinu. Þar verður einnig útbúin aðkoma að sleppistæðum skólaþorpsins (Mynd 9).

3.1.1 Sleppistæði

Sleppistæðin eru vel útfærð. Samkvæmt hönnun verða þau staðsett skóla megin við götuna í einstefnugötu þar sem ekki er rými fyrir framúrakstur. Gert er ráð fyrir upphækkaðri þverun sem mun draga úr umferðarhraða við sleppistæðin og auka öryggi gangandi vegfaranda.

Huga þarf að því að sett verði upp skýr skilti til að leiðbeina foreldrum að stæðunum og að þarna séu um sleppistæði er að ræða en ekki langtímastæði. Gæta þarf sérstaklega að því að foreldrar aki ekki fram hjá sleppistæðunum, niður botnlangann að bílastæðum fyrir hreyfihamlaða og hleypi börnum sínum þar út (Mynd 10). Þar er ekki heppilegur staður til að snúa við bílum án þess að aka yfir göngustíg. Einnig er hættu á að þar skapist umferðaröngþveiti ef margir bílar fara þá leið.

Mynd 10: Ákjósanleg og óásættanleg aðkoma foreldra að skólanum.

3.1.2 Stígar

Göngustígur er fyrirhugaður frá sleppistæðunum að skólaþorpinu. Stígurinn mun þvera núverandi stíg sem fer frá Hofteigi inn í Laugardal en um hann mun megnið af skólabörnum koma inn á skólalóðina. Reiknað er með að hjólastæði fyrir skólaþorpið verði staðsett skóla megin við stíginn og mun því vera mikil umferð af bæði hjólandi og

gangandi skólabörnum. Huga þyrfti að breikkun stígsins og fjölga aðkomu leiðum inn á lóðina úr öðrum áttum til að draga úr álagi á þennan eina inngang. Einnig þarf að tryggja að sjónvegarlengd sé fullnægjandi á stígamótum og að lýsing sé góð þar.

3.1.3 Vöruflutningar og sorphirða

Mikilvægt er að tryggja öryggi skólabarna, sérstaklega þegar kemur að umferð vöruflutningabíla við skólaborpið. Gæta þarf þess að aðkoma vöruflutningabíla sé örugg og koma þarf í veg fyrir að þeir þurfi að bakka þar sem gangandi vegfarendur geta verið á ferð.

Jafnframt þarf að setja upp skýrar merkingar eða leiðbeinandi hönnun sem tryggir að svæði fyrir affermingu og sorphirðu verði skilgreind.

Huga þarf að því að ef nota á sleppistæðin fyrir aðkomu vöruflutninga og sorphirðu að það sé ekki gert milli kl: 8.00-9.00 eða á sama tíma og foreldra eru að skutla börnunum sínum í skólann.

4 Umferðaröryggi á leið í og úr skóla

Öryggi barna í umferðinni er eitt mikilvægasta atriði við skipulag nýrra skólasvæða. Börn eru viðkvæmur hópur í umferðinni þar sem þau hafa takmarkaða reynslu og skilning á hættum sem henni fylgja. Mikilvægt er að skapa umhverfi sem styður undir sjálfstæði þeirra í daglegum ferðum á sama tíma og slyshætta er lágmörkuð.

Börn eru oftast gangandi eða hjólandi á leið sinni í og úr skóla. Stefna Reykjavíkurborgar er að tryggja aðgengi skólabarna að greiðum gönguleiðum og öruggum þverunum yfir götur. Það er nauðsynlegt að koma á viðeigandi umferðaraðgerðum, svo sem þrengingum, lýsingu og upphækkuðum gangbrautum, til að tryggja að þau geti ferðast óhult. Öryggi barna er ekki aðeins skylda samfélagsins heldur einnig lykilþáttur í því að stuðla að sjálfbærum ferðamáta og heilbrigðu líferni.

4.1 Leiðarval barna í og úr skóla

Leiðarval barna í skólaþorpið er gróf áætlun út frá staðsetningu og fjölda íbúða í skólahverfi Laugarnesskóla. Áætlað er að allar íbúðir hafi jafnan fjölda af börnum og fari stystu vegalengd í skólann. Út frá því er hægt að áætla fjölda barna sem fara tilteknar leiðir í og úr skóla út frá fjölda nemanda í skólanum.

Mynd 11: Leiðarval barna í skólaþorpið og fjöldi barna áætlaður gróflega út frá fjölda íbúða í skólahverfi Laugarnesskóla.

Leiðarval að skólaþorpinu skiptist í fjórar aðalleiðir, merktar með A, B, C og D (Mynd 11). Reiknað er með að flest börn ferðist um leið A (50%) og B (40%). Ásamt því að ferðast í og úr skóla má benda á að börn sem eru að fara í skólaleikfimi og skólasund ferðast einnig um A og B stofninn að sal Íþróttafélags fatlaðra í Reykjavík og að

Laugardalslaug. Ferðir í skólaleikfimi og skólasund er ekki sett inn í útreikninga leiðarvals en eykur enn frekar vægi þeirra leiða í forgangsörðun aðgerða fyrir umferðaröryggi.

4.2 Greining á núverandi þverunum

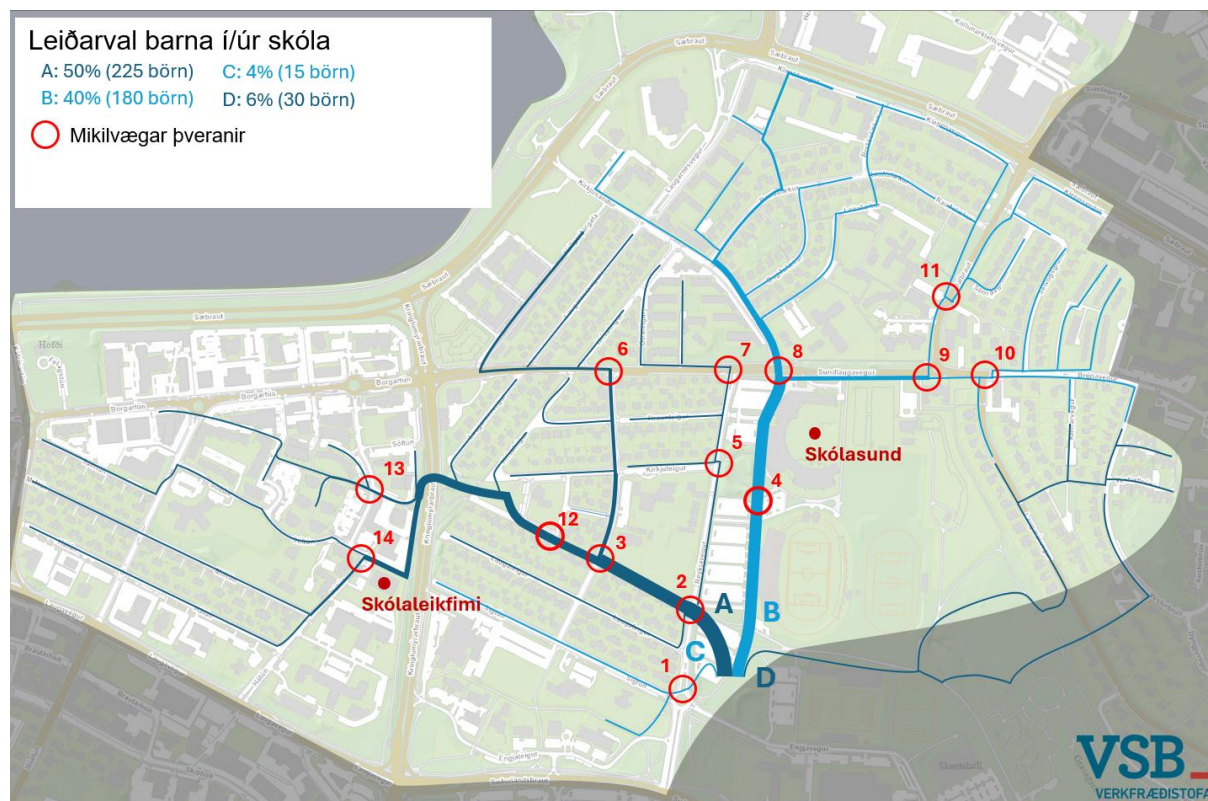
Greining á þverunum er gerð út frá leiðarvali barna þar sem hægt er að áætla mikilvægi og fjölda barna sem þvera hverja umferðargötu á leið þeirra í skólaþorpið. Mynd 12 sýnir mikilvægar þveranir barna yfir umferðargötur þar sem sérstaklega þarf að huga að umferðaröryggi. Mikilvægar þveranir eru flokkaðar sem þveranir sem annaðhvort mikill fjöldi barna þverar eða þar sem börn þvera götur með mikla umferð ökutækja.

Tafla 1 gerir grein fyrir núverandi aðstöðu hvernar þverunar fyrir sig og er þeim raðað eftir því hversu hátt hlutfall skólabarna notar þá tilteknu þverun. Fyrir hverja þverun er síðan gerð greining á því hvort þar sé:

- Merkt gangbraut
- Upphækkuð gangbraut
- Gangbrautarlýsing
- Umferðarljós
- Þrenging

Einnig hvort sé til staðar:

- Umferðareyja
- Máluð sebrabraut
- Leiðilínur fyrir sjónskerta

Mynd 12: Mikilvægar þveranir yfir umferðargötur í leið barna í skólann.

Tafla 1: Núverandi ástand þverana á leið barna í og úr skóla flokkað eftir hversu hátt hlutfall skólabarna nota tiltekna þverun.

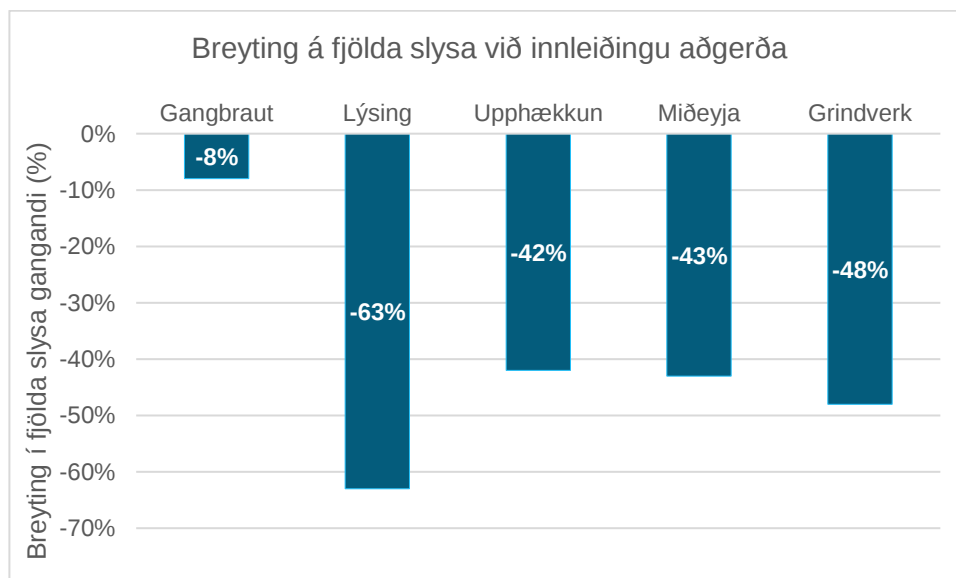
ÞVERANIR - NÚVERANDI ÁSTAND			Gangbraut	Upphækkun	Lýsing	Umferðarljós	Þrenging	Umferðareyja	Sebrabraut	Leiðlílinur
Hlutfall skólabarna	Sólahrings-umferð	Nr. Heiti								
53%	8100	2 Reykjavegur/Hofteigur								
41%	-	4 Bílastæði World Class								
29%	-	3 Hofteigur/Gullteigur								
29%	-	12 Hofteigur/Helgateigur								
26%	8400	8 Sundlaugavegur/Laugalækur								
17%	-	14 Hátún/Sóltún								
12%	6300	6 Sundlaugavegur/Gullteigur								
8%	-	13 Sóltún								
7%	8400	9 Sundlaugavegur/Dalbraut								
5%	7600	5 Reykjavegur/Kirkjuteigur								
5%	6200	10 Sundlaugavegur/Laugarásvegur								
4%	6300	7 Sundlaugavegur/Reykjavegur								
4%	4200	11 Dalbraut								
2%	8100	1 Reykjavegur/Sigtún								
			Til staðar	Ekki fullnægjandi	Ekki til staðar					

4.3 Þarfagreining þverana

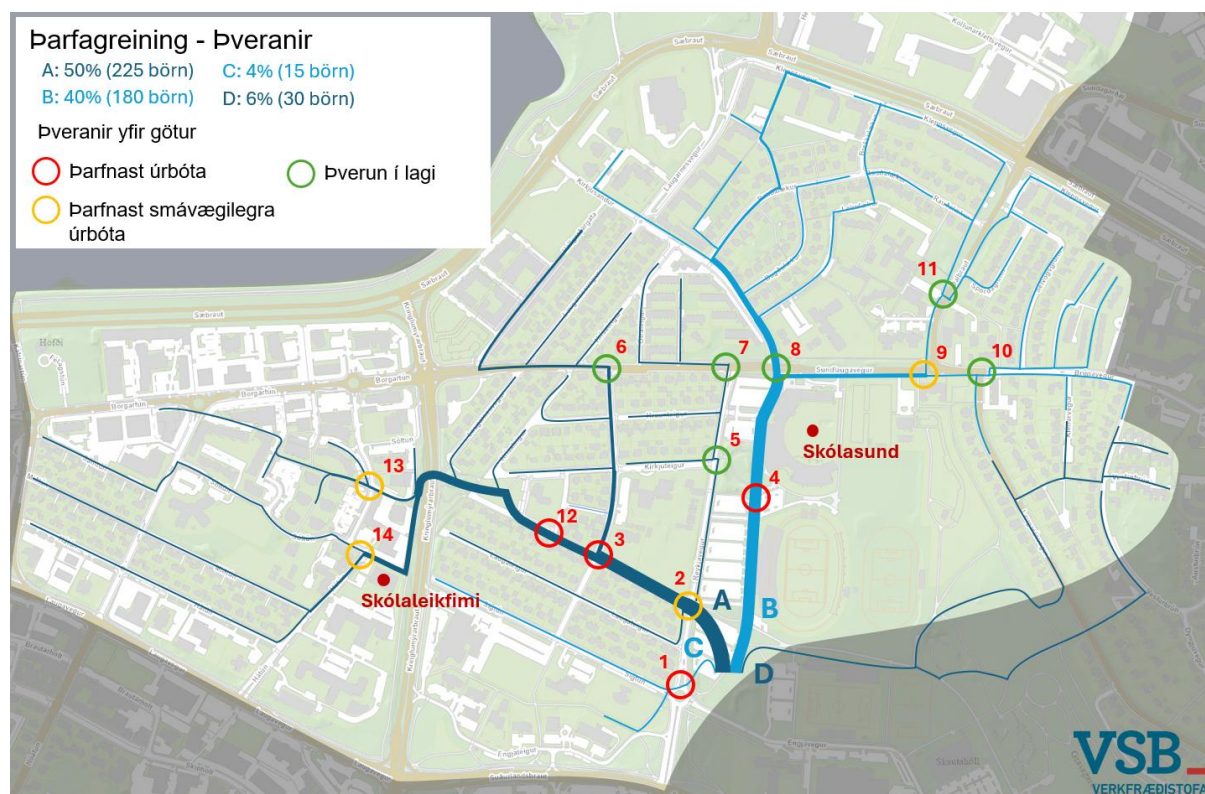
Við þarfagreiningu þverana var umferðarmagn og hlutfall barna notað til að meta hvort nauðsyn væri á úrbótum. Sérstaklega þarf að huga að öruggum leiðum barna í og úr skóla en á þeim svæðum er mikilvægt að umferðarhraði sé takmarkaður við 30 km/klst. Þó svo að almennt sé miðað við að ákveðinn fjöldi gangandi þurfi að nota göngupverun til að gangbraut sé merkt þá kemur til greina að merkja gangbrautir á helstu gönguleiðum barna á leið milli heimilis og skóla. Er það liður í að auðvelda börnum leiðaval og bæta aðgengi þeirra í umferðinni (Vegagerðin, 2014). Því er mælt með að gera allar mikilvægustu þveranirnar að skilgreindri gangbraut en til þess að það verði þarf að lagfæra þveranir 1, 3, 4, 9, 12, 13 og 14 (Mynd 1 og

Tafla 5).

Rannsóknir frá Noregi sýna að góð lýsing og upphækkun gangbrauta dragi verulega úr alvarlegum slysum gangandi vegfaranda eða um -63% og -42%. Miðeyja sem rúmar hjól og barnavagna og grindverk sem stýrir gangandi að gangbraut dregur einnig verulega úr alvarlegum slysum eða um -43% og -48% (Transportøkonomisk institutt, 2012). Miðeyjan gerir það að verkum að gangandi þarf einungis að líta eftir umferð úr annarri áttinni í einu en grindverk hindrar gangandi vegfarendur að þvera götur á hættulegum stöðum og leiðir þá að heppilegum þverunarstað.

Mynd 13: Hlutfallsleg breyting í fjölda slysa gangandi vegfaranda eftir innleiðingu aðgerða. (Transportøkonomisk institutt, 2012)

Mynd 14: Þarfagreining fyrir mikilvægar þveranir skólabarna í og úr skóla. Sýnir hvaða þveranir þarfnast úrbóta, smávægilegra úrbóta og þær sem eru í lagi.

Tafla 2: Mat á þverunum og skilgreining á nauðsynlegum úrbótum.

ÞVERANIR - ÞARFAGREINING		Gangbraut Lýsing Upphækkun Umferðarljós Þrenging				Athugasemd
Hlutfall skólabarna	Nr. Heiti					
53%	2 Reykjavegur/Hofteigur					Stytta þverun yfir götu.
41%	4 Bílastæði World Class					
29%	3 Hofteigur/Gullteigur					
29%	12 Hofteigur/Helgateigur					
26%	8 Sundlaugavegur/Laugalækur					
17%	14 Hátún/Sóltún					
12%	6 Sundlaugavegur/Gullteigur					
8%	13 Sóltún					
7%	9 Sundlaugavegur/Dalbraut					
5%	5 Reykjavegur/Kirkjuteigur					
5%	10 Sundlaugavegur/Laugarásvegur					
4%	7 Sundlaugavegur/Reykjavegur					
4%	11 Dalbraut					
2%	1 Reykjavegur/Sigtún					
		Nauðsynlegt Æskilegt				

Í þarfagreiningunni er ljóst að níu þveranir þarfnast úrbóta, það eru þveranir 1, 2, 3, 4, 9, 10, 12, 13 og 14. Bæta þarf lýsingu við þveranir 1, 3, 4, 12 og 14 en æskilegt væri að gera hið sama við þverun 10. Einnig er mælt með að bætt verði við upphækkunum á þverunum 1, 3 og 10 en æskilegt væri að gera hið sama fyrir þverun 9.

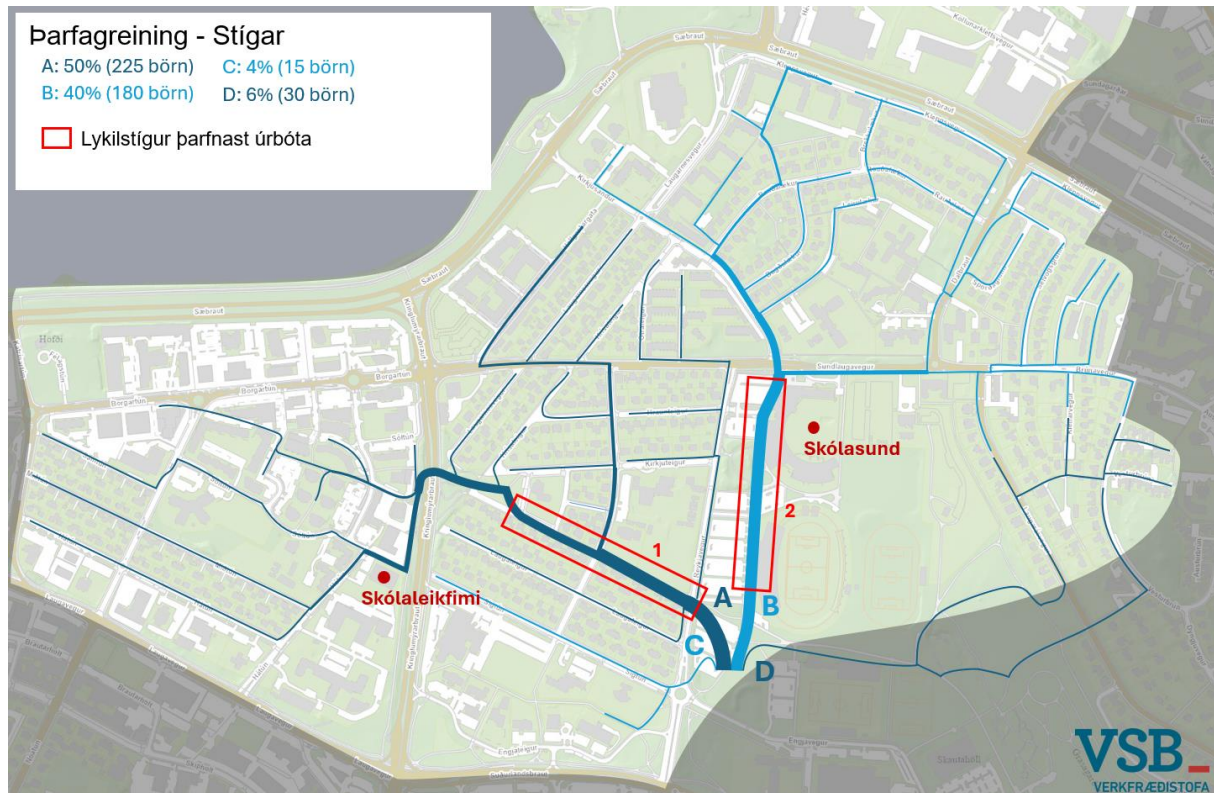
Huga þarf að sérstökum aðgerðum fyrir þverun yfir Reykjaveg við Hofteig (þverun 2) þar sem mikil bílaumferð fer um þá götu og meira en helmingur skólabarna í Skólaborpinu þvera þar á leið í og úr skóla. Talsverð bílaumferð er um götuna (8.100 bílar á sólahring) og því er mælt með að sett verði umferðarljós til að auka öryggi barna sem þvera götuna. Sundlaugavegur er með álíka magn af umferð en þar eru umferðarljós til staðar við helstu þveranir.

Einnig þarf að huga að sérstökum aðgerðum fyrir þverun yfir Gullteig við Hofteig. Um þá þverun fer um 30% barna í og úr skóla, ásamt því að vera leið þeirra í leikfimi. Þar er þverun yfir götu löng og bílum sem lagt er við gangstétt skyggja á börn sem þvera götuna. Huga þarf að því að þrengja götuna til að bæta sýnileika barna og stytta þverun. Einnig þarf að bæta lýsingu og skilgreina þverunina sem gangbraut ásamt því að gera hana upphækkaða til að draga úr hraða bíla.

Úrbót á þessum þverunum skilar sér ekki einungis til skólabarna skólaborpsins heldur gerir virka samgöngumáta öruggari og meira aðlagandi fyrir aðra gangandi vegfarendur í hverfinu og þá sem sækja viðburði og útivist í Laugardal.

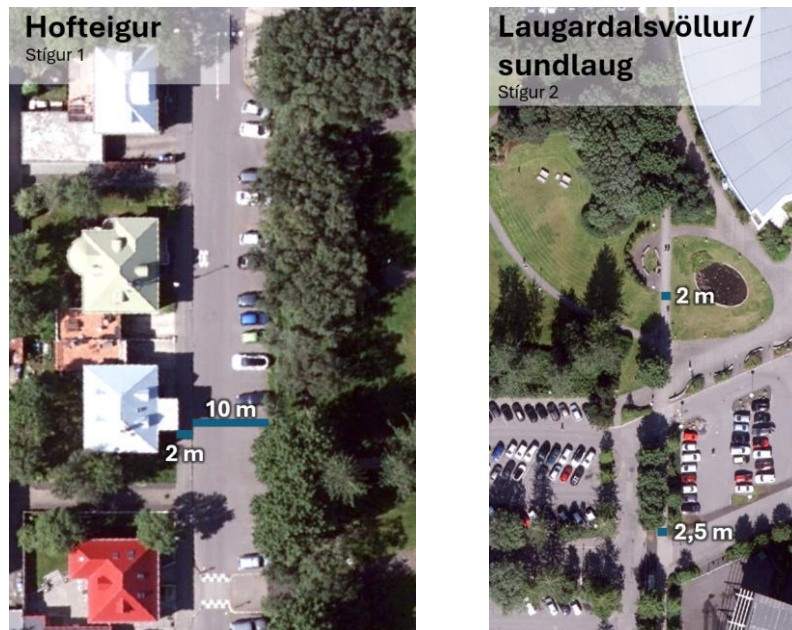
4.4 Úrbætur á stígum

Stígur við Hofteig og stígurinn sem fer meðfram Laugardalshöllinni og Laugardalslaug eru lykilstígar að Skólaborpinu (stígur 1 og 2 á Mynd 15). Um þá stíga munu um 90% barna fara í og úr skóla en einnig í og úr skólaleikfimi og skólasundi.

Mynd 15: Þarfagreining fyrir stíga á leið bara í og úr skóla, leikfimi og skólasundi.

Huga þarf sérstaklega að Hofteigi vegna fyrirkomulags bílastæða þar. Öðru megin við götuna eru stæði staðsett hornrétt miðað við götu en hinu megin eru innkeyrslur að húsum sem þvera gangstéttina (Mynd 16). Þar sem núverandi gangstétt er einungis 2 m verður erfitt fyrir gangandi og hjólandi að deila sama stíg. Því er líklegt að skólabörn á hjólum neyðist til að hjóla á götunni. Börnunum getur þar með stafað hættu frá bílum sem bakka út úr stæðum inn á götuna.

Mynd 16: Yfirlitsmynd af stígum meðfram Hofteigi og Laugardalsvelli/sundlaug.

Stígurinn sem liggur meðfram Laugardalsvelli og Laugardalslaug er einnig 2 m á breidd þar sem hann er þrengstur. Þessi stígur er mikið notaður af gestum World Class og Laugardalslaugar og því er æskilegt að huga að því að breikka stíginn til að gera stíginn aðgengilegri fyrir blandaða umferð hjólandi og gangandi.

5 Hjóla- og bílastæðamat

Við útreikninga á fjölda hjóla- og bílastæða var reglum Reykjavíkurborgar fylgt (Reykjavíkurborg, 2024). Þar er fjöldi stæða ákvarðaður út frá viðmiðunargildum fyrir mismunandi starfsemi. Lokafjöldi bílastæða er nánar ákvarðaður með tilliti til aðgengis að almenningssamgöngum, samnýtingu bílastæða, tækifæra fyrir deilibíla/-hjól og innleiðingu samgöngustefnu.

5.1 Hjólastæðamat

Samkvæmt kröfum, í reglum Reykjavíkurborgar, fyrir grunnskóla skulu að lágmarki vera 30-60 hjólastæði fyrir hverja 100 nemendur, sem gerir lágmarksfjölda hjólastæða fyrir grunnskólann 270 (

Tafla 3). Af þeim skulu 20% (54 hjólastæði) vera í læstu rými (hjólageymslur, hjólabúr, hjólaskápar) og 80% (216 hjólastæði) næst inngangi og mælt er með að minnst helmingur stæða sé yfirbyggður.

Tafla 3: Útreikningar á fjölda hjólastæða fyrir skólaþorpið.

Heiti	Tegund	Stærð/Fjöldi/Flatarmál			Hjólastæði		Staðsetning hjólastæða	
					Lámark	Lámark	Læst rými	Næst inngangi
Skólaþorp	Grunnskóli	2200 m ²	30 stm.	450 nem.	60 stæði/100 nem.	270	54	216

5.2 Bílastæðamat

Samkvæmt kröfum í reglunum fyrir grunnskóla skal viðmið um fjölda bílastæða vera 0,2-0,5 á hvern starfsmann. Einnig þarf að gera ráð fyrir fleiri bílastæðum eða sleppistæðum fyrir foreldra og gesti. Ef litið er á ferðavenjukönnun fyrir Reykjavík í heild má sjá að í um 55% ferða var svarandinn sjálfur bílstjóri (Gallup, 2022). Markmið Aðalskipulags Reykjavíkur 2040 er að fjöldi ferða með bíl fari úr 67% niður í 50%. Því má áætla að ferðum sem bílstjóri fækki niður í 41% fyrir Reykjavíkursvæðið (Tafla 4).

Tafla 4: Hlutfall ferða með bíl í Reykjavík (Gallup, 2022).

	Ferðarvenjukönnun 2022 - Reykjavík	Markmið Aðalskipulags Reykjavíkur 2040
Bílstjóri	55%	41%
Farþegi í bíl	12%	9%
Ferðast með bíl	67%	50%

Tenging skólaþorpsins við hjólastígakerfi borgarinnar er góð. Einnig er hágæða biðstöð almenningssamgangna innan 400 metra sem gerir þann kost líka fýsilegan fyrir starfsfólk. Því má áætla að um 41% af starfsfólkinu muni koma á bíl í skólann.

Fyrir grunnskóla þarf einnig að reikna út fjölda bílastæða fyrir foreldra. Reglur Reykjavíkurborgar hafa ekki ákvæði um hvernig það skuli reiknað, svo hollenskir bílastæðastaðlar voru nýttir til viðmiðunar (Coffeng, 2019). Gert er ráð fyrir að um 50% foreldra komi akandi með börnin og nýti bílastæðið að meðaltali í 1 mínútu. Áætlað er að foreldrar komi með börnin yfir 30 mínútna tímabil, sem þýðir að það þurfi um 0,017 stæði á hvert barn í skólanum.

$$\text{Fjöldi bílastæða fyrir foreldra} = 50\% \cdot \frac{1 \text{ mín}}{30 \text{ mín}} = 0,017/\text{skólabarn}$$

Reiknuð heildarbílastæðapörf fyrir skólaþorpið er því 13 bílastæði fyrir starfsfólk og 8 sleppistæði fyrir foreldra (

Tafla 5).

Tafla 5: Útreikningar á fjölda bílastæða fyrir starfsemi við bílastæði 1 og 2.

Heiti	Tegund	Flatarmál/Fjöldi			Starfsfólk/Gestir		Sleppistæði f. Nemendur	
					Viðmið	Bílastæði	Viðmið	Sleppi stæði
Skólaþorp	Grunnskóli	2200 m ²	30 stm.	450 nem.	0,41 á stm.	13	0,042 á nem.	8
					Samtals	13	Samtals	8

Núverandi bílastæðafjöldi hjá KSÍ uppfyllir vel bílastæðapörf starfsfólks skólans og hentar vel til samnýtingar þar sem KSÍ nýtir bílastæðin mest um kvöld eða um helgar, þegar skólinn er lokaður.

Samkvæmt hönnun er gert ráð fyrir einungis 6-7 sleppistæðum fyrir foreldra. Huga mætti að framlengja bílastæðavasann svo hægt sé að koma fyrir 1-2 sleppistæðum til viðbótar til að ná viðmiði.

5.3 Deilibílar

Samkvæmt bílastæðareglum Reykjavíkurborgar er mögulegt að skipta út 3-5 bílastæðum fyrir 1 deilibílastæði fyrir uppbyggingu á svæði 1 (innan samgöngu- og þróunaráss borgarinnar) þar sem áætlaðar eru 50 íbúðir eða fleira. Vegna eðli starfsemi skólaþorpsins er ekki talið æskilegt að fækka bílastæðum fyrir skólaþorpið með innleiðingu deilibílastæða.

5.4 Innleiðing samgöngustefnu

Samgöngustefna er samansafn mismunandi aðgerða til að stuðla að því að ferðir íbúa, starfsmanna og gesta séu með vistvænum hætti. Tilgangur samgöngustefnu er bæði að hafa áhrif á ferðahegðun fólks, viðhorf þess til ferðamáta sem og að draga úr ferðapörf.

Reykjavíkurborg vill stuðla að því að starfsfólk og foreldrar noti oftir virka ferðamáta í stað einkabílsins til og frá skólaþorpinu. Það er hægt með innleiðingu eftirfarandi þátta:

- Veita aðgengi að deiliraðhjólum þar sem starfsfólk getur bókað fyrirfram til einkanota til að sinna erindum sínum að kostnaðarlausu. Hjólin yrðu geymd í hjólageymslu skólans.
- Bjóða upp á samgöngusamninga fyrir starfsfólk.

Þrátt fyrir innleiðingu samgöngustefnu er ekki talinn nægilega sterkur grundvöllur til að fækka bílastæðum.

5.5 Nálægð við almenningssamgöngur

Aðgengi að góðum almenningssamgöngum getur stuðlað að því að fólk komist leiðar sinnar án einkabíls. Samkvæmt bílastæðareglum Reykjavíkurborgar er gert ráð fyrir að hægt sé að fækka bílastæðum ef uppbyggingin er á svæði 1 og innan 400-600 m göngufæris við tvær biðstöðvar sem veita aðgengi að tveimur leiðum með gott/hátt þjónustustig almenningssamgangna. Það er tilfellið hér, en vegna eðli starfsemi skólans er ekki talinn grundvöllur til að fækka bílastæðum.

6 Niðurstöður

Hönnun skólaþorpsins sjálfs er almennt góð en huga þarf að nokkrum atriðum. Tryggja þarf að leið að sleppistæðum sé vel merkt þannig að komið sé í veg fyrir að foreldrar keyri inn í botnlangann að bílastæðum KSÍ fyrir hreyfihamlaða og hleypi börnunum út úr bílum þar. Einnig þarf að breikka stíginn sem fer inn á skólalóð frá sleppistæðum ásamt því að fjölga göngu- og hjólastígum að skólalóð þar sem búast má við talsverðri umferð af bæði hjólandi og gangandi vegfarendum. Hugan þarf vel að aðkomu vöruafhendingar og sorphirðu m.t.t. öryggis gangandi vegfarenda.

Tryggja þarf öruggar og greiðar gönguleiðir skólabarna frá heimili til skóla til að ýta undir sjálfstæði þeirra. Hugan þarf að lýsingu, merktum gangbrautum og upphækkun á völdum þverunum yfir götur. Hugan þarf sérstaklega að þverun yfir Reykjaveg við Hofteig og þverun yfir Gullteig við Hofteig.

Einnig þarf að huga að öryggi og greiðfæri skólabarna á lykilstígum að skólaþorpinu, æskilegt væri að breikka þessa stíga til að þeir henti betur fyrir blandaða umferð. Sérstaklega þarf að huga að stígum meðfram Hofteigi, Laugardalsvelli og Laugardalslaug. Skoða þarf nánari hönnun og útfærslu á þessum stígum með tilliti til öryggis barna á leið í og úr skóla.

Þar sem skólaþorpið mun rísa á hluta núverandi bílastæðis Laugardalsvallar fækkar bílastæðum þar, en fækkun þeirra er talin ásættanleg þar sem þessi stæði eru oft lokuð þegar stórir viðburðir eru haldnir á Laugardalsvelli.

Skólaþorpið er vel staðsett þegar horft er til almenningssamgangna og virkra ferðamáta. Því er vel raunhæft fyrir starfsfólk skólans að nýta þær leiðir.

Samkvæmt samgöngumati er bílastæðapörf starfsfólks fyrir nýtt skólaþorp við Reykjaveg vel uppfyllt með samnýtingu bílastæða við Laugardalsvöll. Hins vegar þyrfti að framlengja sleppistæðavasa til að hann rúmi 1-2 stæði í viðbót svo að reiknuðu viðmiði sé náð þar. Ef nota á sleppistæðin fyrir vöruafhendingar og sorphirðu þarf að gæta að því að það sé ekki gert milli 8:00-9:00 eða á þeim tíma sem foreldrar eru almennt að aka börnum sínum til eða frá skóla.

7 Heimildaskrá

Borgarlínu, V. (13. Ágúst 2024). *Nýtt leiðanet - Frumdragaskýrsla*. Sótt frá <https://eu.remix.com/project/ab02d260?latlng=64.12999,-21.95775,12.384&sp.id=858cb62f-3fdc-420d-99eb-68790ad3bd56>

Borgarvefsjá. (28. Júní 2024). Sótt frá <https://borgarvefsja.reykjavik.is/skipulagssja/>

Coffeng, G. a. (2019). *Verkeers- en parkeeronderzoek kinderdagverblijf Planetenlaan*.

Gallup. (2022). *Ferðir íbúa Reykjavíkur - Október-nóvember 2022*.

Reykjavíkurborg. (2024). *Reglur um fjölda bíla- og hjólastæða í Reykjavík*. Reykjavík: Reykjavíkurborg.

Strætó. (13. Ágúst 2024). Sótt frá Leiðakort af höfuðborgarsvæðinu og Kjalarnesi: <https://www.straeto.is/media/2024/07/str-raunlinukort-hofudbsvaedikjalarnes.png>

Transportøkonomisk institutt. (2012). *Traffikksikkerhetshåndboken*. Transportøkonomisk institutt. Oslo.

Vegagerðin. (2014). *Göngupveranir - Leiðbeiningar*. Reykjavík.

